

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W BYDGOSZCZY**

Bydgoszcz, dnia 13 czerwca 2022 r.

WSS.512.4.2022.BW.8

DECYZJA

Na podstawie art. 105 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 735 ze zm.), zwanej dalej Kpa,

umarzam

postępowanie w sprawie wydania decyzji nakładającej na podmiot korzystający ze środowiska obowiązek przeprowadzenia działań zapobiegawczych i naprawczych w związku z prawdopodobieństwem wystąpienia szkody w środowisku w gatunkach chronionych i chronionych siedliskach przyrodniczych na skutek wycinki drzew na działkach nr ew. 134/1, 134/2, 136/1, 136/2 obręb 64 oraz 12, 13, 14, 15/1, 15/2, 15/3, 16/1, 16/2, 16/3 i 18 obręb 65 w Toruniu (w okolicach „Starego Mostu” na Kępie Bazarowej).

Uzasadnienie

W dniu 16 lutego 2022 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy powziął informację, że w Toruniu, w rejonie mostu im. J. Piłsudskiego, podczas realizacji inwestycji drogowej objętej Decyzją Wojewody Kujawsko-Pomorskiego nr 1/2020 z dnia 29 stycznia 2020 r., znak: WIR.V.7820.26.2019.JB, o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, usunięto dodatkowe drzewa (nieobjęte ww. decyzją) zlokalizowane na terenie inwestycji, w tym w pasie drogowym oraz pasie tymczasowego zajęcia. Pismem z dnia 17 lutego 2022 r., znak: WOO.420.303.2018.ADS.13, RDOŚ w Bydgoszczy wystąpił do Inwestora – Miejskiego Zarządu Dróg w Toruniu o wyjaśnienie zaistniałej sytuacji. Następnie, w związku z prawdopodobieństwem wystąpienia szkody w środowisku w gatunkach chronionych i chronionych siedliskach przyrodniczych na skutek wycinki drzew na działkach nr ew. 134/1, 134/2, 136/1, 136/2 obręb 64 oraz 12, 13, 14, 15/1, 15/2, 15/3, 16/1, 16/2, 16/3 i 18 obręb 65 w Toruniu (w okolicach „Starego Mostu” na Kępie Bazarowej), Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy wszczął z urzędu postępowanie w sprawie wydania decyzji nakładającej na podmiot korzystający ze środowiska obowiązek przeprowadzenia działań zapobiegawczych i naprawczych, o czym zawiadomił strony pismem z dnia 21 lutego 2022 r., znak: WSS.512.4.2020.BW.

Pismem z dnia 22 lutego 2022 r., znak: WOO.420.303.2018.ADS.14, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy wystąpił do Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego o przeprowadzenie kontroli prawidłowości

realizacji inwestycji objętej Decyzją Wojewody Kujawsko-Pomorskiego nr 1/2020 o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej z dnia 29 stycznia 2020 r., znak: WIR.V.7820.26.2019.JB, w ramach posiadanych kompetencji.

Pismem z dnia 22 lutego 2022 r., znak: WOO.420.303.2018.ADS.15, tut. Organ wystąpił do Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska o podjęcie czynności weryfikacyjnych w przedmiocie naruszenia obowiązków i wymagań określonych w Decyzji Nr 20/2019 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 1 marca 2019 r., znak: WOO.420.303.2018.ADS.9, o środowiskowych uwarunkowaniach oraz Decyzji Wojewody Kujawsko-Pomorskiego nr 1/2020 o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej z dnia 29 stycznia 2020 r., znak: WIR.V.7820.26.2019.JB.

Pismem z dnia 25 lutego 2022 r., znak: WOO.420.303.2018.ADS.17, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy skierował do Prokuratury Rejonowej Toruń Centrum-Zachód zawiadomienie o możliwości popełnienia czynu zabronionego, o którym mowa w art. 131 pkt 13 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 916), w związku z wycinką drzew i krzewów przeprowadzoną na etapie realizacji inwestycji polegającej na rozbudowie mostu drogowego im. J. Piłsudskiego w Toruniu.

Pismem z dnia 1 marca 2022 r., znak: WOO.420.303.2018.ADS.19, RDOŚ w Bydgoszczy wystąpił do Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego o przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego na podstawie art. 83-89 i art. 90 ww. ustawy o ochronie przyrody, w związku z możliwością uszkodzenia, zniszczenia i usunięcia drzew oraz krzewów bez wymaganego zezwolenia na etapie realizacji inwestycji polegającej na rozbudowie mostu drogowego im. J. Piłsudskiego w Toruniu.

W toku niniejszego postępowania, w dniu 4 marca 2022 r. o godzinie 9.00, przedstawiciele Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, przeprowadzili w miejscu realizacji inwestycji dowód z oględzin działek nr ew. 134/1, 134/2, 136/1, 136/2 obręb 64 oraz 12, 13, 14, 15/1, 15/2, 15/3, 16/1, 16/2, 16/3 i 18 obręb 65 w Toruniu, o czym zawiadomiono stronę pismem z dnia 24 lutego 2022 r., znak: WSS.512.4.2022.BW.2. W dniu 8 marca 2022 r., do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Bydgoszczy wpłynęło pismo Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 7 marca 2022 r., znak: DOA-WSzOP.052.10.2022.MBA, z prośbą o rozważenie podjęcia – w ramach posiadanych kompetencji – działań w zakresie naruszeń ochrony środowiska dotyczących terenu Natura 2000 Dolina Dolnej Wisły PL040003. Do pisma załączono kopię skierowanego do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska pisma Głównego Inspektora Ochrony Środowiska z dnia 25 lutego 2022 r., znak: DP-ZSW.052.84.2022, przekazującego wniosek Pana Piotra Maracha Zielony Toruń z dnia 17 lutego 2022 r., o wszczęcie postępowania w sprawie szkody w środowisku dokonanej na obszarze Natura 2000 Dolina Dolnej Wisły PL040003. Pismem z dnia 15 marca 2022 r., znak: WSS.512.4.2022.BW.3, tut. Organ poinformował Wnioskodawcę, że postępowanie w sprawie wydania decyzji nakładającej na podmiot korzystający ze środowiska obowiązek przeprowadzenia działań zapobiegawczych i naprawczych w związku z prawdopodobieństwem wystąpienia szkody w środowisku w gatunkach chronionych i chronionych siedliskach przyrodniczych na skutek wycinki drzew na działkach nr ew. 134/1, 134/2, 136/1, 136/2 obręb 64 oraz 12, 13, 14, 15/1, 15/2, 15/3, 16/1, 16/2, 16/3 i 18 obręb 65 w Toruniu (w okolicach „Starego Mostu” na Kępie Bazarowej), zostało wszczęte z urzędu.

Przed wydaniem niniejszej decyzji, pismem z dnia 27 maja 2022 r., znak: WSS.512.4.2022.BW.7, Organ zawiadomił Strony o możliwości zapoznania się z dowodami i materiałami zebranymi w postępowaniu i wypowiedzenia się co do ich treści. W wyznaczonym terminie z przysługującego prawa skorzystali przedstawiciele Urzędu Miasta Torunia oraz Miejskiego Zarządu Dróg w Toruniu.

W wyznaczonym terminie żadnych uwag ani wniosków nie zgłoszono.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy jako dowody w przedmiotowej sprawie dopuścił następujące dokumenty:

1. Pismo Miejskiego Zarządu Dróg w Toruniu z dnia 28 lutego 2022 r., znak: DE.EU.4021.17.2022 z załącznikami:
 - a) Ekspertyza ornitologiczna dotycząca wycinki drzew i krzewów na terenie przedsięwzięcia „Rozbudowa mostu drogowego im. J. Piłsudskiego w Toruniu” kwiecień 2020 r.
 - b) Pismo firmy Intop Warszawa Sp. z o.o. z dnia 24.02.2022 r. do Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego.
 - c) Tabelaryczny wykaz drzew usuniętych z pasa drogowego i pasa zajętości za decyzją ZRID.
 - d) Notatka służbowa z dnia 14.10.2021 r., sporządzona przez Tomasza Kozłowskiego, Kierownika Referatu Zieleni w BOM UMT.
 - e) Notatka służbowa z dnia 13.01.2022 r.
 - f) Ekspertyza z dnia 25.02.2022 r. firmy GOBIO Usługi Przyrodnicze pt.: „Występowanie pachnicy dębowej na obszarze objętym wycinką wzdłuż Mostu Drogowego im. J. Piłsudskiego w Toruniu.”
 - g) Opracowanie z dnia 27.02.2022 r., autorstwa dr Lucjana Rutkowskiego pt.: „Szata roślinna wzdłuż mostu drogowego na Kępie Bazarowej w Toruniu”.
 - h) Orientacyjna mapa planowanych nasadzeń.)
2. Notatka służbowa z wizji terenowej przeprowadzonej przez pracowników RDOŚ w Bydgoszczy w dniu 23 lutego 2022 r.
3. Protokół z oględzin przeprowadzonych w dniu 4 marca 2022 r.
4. Notatka służbowa z wizji terenowej przeprowadzonej przez pracowników RDOŚ w Bydgoszczy w dniu 22 marca 2022 r.
5. Pismo Miejskiego Zarządu Dróg w Toruniu z dnia 22 marca 2022 r., znak: DE.EU.4021.25.2022 z załącznikiem:
 - a) Pismo z dnia 21 marca 2022 r., znak: DE.EU.4021.24.2022, kierowane przez MZD w Toruniu do KM Ogrody.pl Katarzyna Ziółkowska, dot. zakresu prac porządkowych i sposobu ich wykonania na terenie po wycince na Kępie Bazarowej i w rejonie mostu Piłsudskiego.
6. Pismo Miejskiego Zarządu Dróg w Toruniu z dnia 23 marca 2022 r., znak: DE.EU.4021.26.2022, do KM Ogrody.pl Katarzyna Ziółkowska, dot. zakresu prac porządkowych i sposobu ich wykonania na terenie po wycince na Kępie Bazarowej i w rejonie mostu Piłsudskiego.

7. Pismo Miejskiego Zarządu Dróg w Toruniu z dnia 4 kwietnia 2022 r., znak: MZD.DE.38.2022 dot. ustaleń w zakresie planu naprawczego, jaki ma zostać zrealizowany na terenie Kępy Bazarowej w Toruniu, do akceptacji.
8. Pismo Prezydenta Miasta Torunia z dnia 19 kwietnia 2022 r., znak: WŚiE.161.6.2022.HP z załącznikami (protokołem z oględzin – niepodpisanym, uwagami do protokołu, tabelarycznym zestawieniem wyciętych drzew).
9. Pismo Miejskiego Zarządu Dróg w Toruniu z dnia 26 kwietnia 2022 r., znak: MZD.DE.4021.43.2022 z załącznikiem
 - a) Proponowany przebieg ciągów komunikacyjnych.
10. Decyzja Nr 20/2019 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 1 marca 2019 r., znak: WOO.420.303.2018.ADS.9
 - a) Karta informacyjna przedsięwzięcia wraz z uzupełnieniami dla inwestycji pn.: „Rozbudowa mostu drogowego im. J. Piłsudskiego”.
11. Decyzja Wojewody Kujawsko-Pomorskiego nr 1/2020 o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej z dnia 29 stycznia 2020 r., znak: WIR.V.7820.26.2019.JB.

Organ rozpatrzył ww. dowody i na ich podstawie ustalił następujący stan faktyczny.

Działki o nr ew. 134/1, 134/2, 136/1, 136/2 obręb 64 oraz 12, 13, 14, 15/1, 15/2, 15/3 16/1, 16/2, 16/3 i 18 obręb 65 w Toruniu, są objęte decyzją Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 29 stycznia 2020 r. znak: WIR.V.7820.26.2019.JB nr 1/2020 o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej polegającej na rozbudowie mostu drogowego im. J. Piłsudskiego w Toruniu w ciągu drogi krajowej nr 15 od km 233+540 do km 232+600 (dowód 9) dla której Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy wydał decyzję nr 20/2019 z dnia 1 marca 2019 r., znak: WOO.420.303.2018.ADS.9 o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia pn.: „Rozbudowa mostu drogowego im. J. Piłsudskiego w Toruniu” (dowód 8). Inwestycja zlokalizowana jest w granicach obszaru specjalnej ochrony ptaków Dolina Dolnej Wisły PLB040003, względem którego zastosowanie znajduje zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 31 marca 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Wisły PLB040003 (Dz. Urz. Woj. Kuj-Pom. poz. 1184 ze zm.). W przypadku obszarów Natura 2000 obowiązują również uwarunkowania wynikające w szczególności z art. 33 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 916), w tym zakaz podejmowania działań mogących osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami. W rejonie zadania, na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, stwierdzono m.in. obecność siedliska 91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe, które mogło ulec naruszeniu na skutek realizacji przedsięwzięcia. Ww. siedlisko wymienione zostało w Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej (jako siedlisko priorytetowe), przy czym nie stanowi ono przedmiotu ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Wisły PLB040003. W związku z realizacją inwestycji zniszczone mogło

zostać ok. 0,2 ha powierzchni siedliska 91E0, którego całkowita powierzchnia płata, występującego wokół terenu inwestycji (w promieniu 200 m) wynosi ok. 15,02 ha. W pkt III Decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy Nr 20/2019 z dnia 1 marca 2019 r. (dowód 10) określono istotne warunki korzystania ze środowiska w fazie realizacji i eksploatacji lub użytkowania przedsięwzięcia, w tym w pkt 13, w ramach działań kompensujących naruszenie siedliska przyrodniczego 91E0, Inwestor został zobowiązany do usunięcia osobników klonu jesionolistnego, wykazującego cechy rośliny inwazyjnej w wolnej przyrodzie, który obecnie jest już jednym z gatunków dominujących na objętych opracowaniem płatach siedliska 91E0. Usuwanie klonu jesionolistnego miało mieć miejsce w obrębie całego płata siedliska 91E0, zlokalizowanego w sąsiedztwie terenu inwestycji (w promieniu 200 m). Na podstawie przeprowadzonych w dniu 4 marca 2022 r. oględzin ustalono, że zniszczeniu uległ znacznie większy fragment stwierdzonego płata siedliska 91E0, w obrębie którego usunięto wszystkie drzewa, w tym typowe dla niego olsze czarne, wierzby i topole.

Analizując kwestię zaistnienia szkody w środowisku wskazać należy, iż artykuł 6 pkt 11 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 2187), zwanej też ustawą szkodową stanowi, że przez szkodę w środowisku rozumie się *negatywną, mierzalną zmianę stanu lub funkcji elementów przyrodniczych, ocenioną w stosunku do stanu początkowego, która została spowodowana bezpośrednio lub pośrednio przez działalność prowadzoną przez podmiot korzystający ze środowiska*:

a) *w gatunkach chronionych lub chronionych siedliskach przyrodniczych, mającą znaczący negatywny wpływ na osiągnięcie lub utrzymanie właściwego stanu ochrony tych gatunków lub siedlisk przyrodniczych, z tym że szkoda w gatunkach chronionych lub chronionych siedliskach przyrodniczych nie obejmuje uprzednio zidentyfikowanego negatywnego wpływu, wynikającego z działania podmiotu korzystającego ze środowiska zgodnie z:*

– *decyzją, o której mowa w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody lub*

– *decyzją, o której mowa w art. 56 tej ustawy, (...)*

– *decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach, o której mowa w art. 71 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (...).*

Przy tym przez chronione siedliska przyrodnicze rozumie się (art. 6 pkt 2 ww. aktu):

– *siedliska przyrodnicze należące do typów siedlisk określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 26 ww. ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,*

– *siedliska oraz miejsca rozrodu gatunków chronionych,*

– *miejsca tokowania, lęgu, pierzenia i zimowania ptaków wędrownych oraz miejsca ich zatrzymywania się i żerowania wzdłuż tras wędrówek.*

Z art. 2 ust. 1 i 2 ustawy szkodowej wynika z kolei, że ma ona zastosowanie do bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku lub do szkody w środowisku, jeżeli wiąże się one z: działalnością podmiotu korzystającego ze środowiska stwarzającą ryzyko szkody w środowisku; działalnością podmiotu korzystającego ze środowiska, inną niż ta, o której mowa wyżej, jeżeli dotyczą gatunków chronionych lub chronionych siedlisk przyrodniczych oraz

wystąpiły z winy podmiotu korzystającego ze środowiska. W świetle wskazanego przepisu szkoda lub zagrożenie jej wystąpienia są ściśle związane z działalnością prowadzoną przez podmiot korzystający ze środowiska.

Definicję podmiotu korzystającego ze środowiska zawiera art. 6 pkt 9 ustawy szkodowej. Jest to „*podmiot korzystający ze środowiska w rozumieniu art. 3 pkt 20 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, prowadzący działalność stwarzającą ryzyko szkody w środowisku lub inną działalność, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2, powodującą bezpośrednie zagrożenie szkodą w środowisku lub szkodę w środowisku*”. Zgodnie z kolei z definicją zawartą w art. 3 pkt 20 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r., poz. 1219 ze zm.), zwanej dalej Poś, przez podmiot korzystający ze środowiska rozumie się

a) „*przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162) oraz przedsiębiorcę zagranicznego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2021 r. poz. 994 i 1641), a także osoby prowadzące działalność wytwórczą w rolnictwie w zakresie upraw rolnych, chowu lub hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego,*

b) *jednostkę organizacyjną niebędącą przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów ww. ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców,*

c) *osobę fizyczną niebędącą podmiotem, o którym mowa w lit. a, korzystającą ze środowiska w zakresie, w jakim korzystanie ze środowiska wymaga pozwolenia;”.*

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy ustalił, że w analizowanym przypadku Miejski Zarząd Dróg w Toruniu, jako jednostka organizacyjna niebędąca przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów ww. ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, która prowadzi inną działalność niż ta, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy szkodowej, spełnia definicję podmiotu korzystającego ze środowiska, w rozumieniu art. 6 pkt 9 tej ustawy.

Postępowanie zostało wszczęte w związku z prawdopodobieństwem wystąpienia szkody w środowisku w gatunkach chronionych i chronionych siedliskach przyrodniczych na skutek wycinki drzew na działkach nr ew. 134/1, 134/2, 136/1, 136/2 obręb 64 oraz 12, 13, 14, 15/1, 15/2, 15/3 16/1, 16/2, 16/3 i 18 obręb 65 w Toruniu (w okolicach „Starego Mostu” na Kępie Bazarowej). Część z przeprowadzonej wycinki drzew i krzewów została wykonana w ramach inwestycji pn.: „Rozbudowa mostu drogowego im. J. Piłsudskiego”. Zgodnie z dokumentacją (Karta informacyjna przedsięwzięcia wraz z uzupełnieniami) przedłożoną w ramach przeprowadzonego postępowania administracyjnego zakończonego wydaniem przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy Decyzji nr 20/2019 z dnia 1 marca 2019 r. (dowód 10), stwierdzającej brak potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko dla wariantu 2 ww. przedsięwzięcia, w ramach przebudowy mostu wycince podlegać miało 120 drzew oraz 0,075 ha krzewów, kolidujących z inwestycją. W obrębie tych drzew i krzewów nie stwierdzono obecności rzeczywistych siedlisk gatunków objętych ochroną. Przeprowadzone w ramach powyższej procedury analizy obejmowały oddziaływanie na środowisko wycinki w podanych powyżej ilościach, nie uwzględniały natomiast innych drzew i krzewów, które zostały w rzeczywistości usunięte, ponieważ dokumentacja nie wskazywała

takiej potrzeby. Jednocześnie zgodnie z decyzją Wojewody Kujawsko-Pomorskiego nr 1/2020 o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej (dowód 11) znak: WIR.V.7820.26.2019.JB z dnia 29 stycznia 2020 r. (załącznik nr 3 - Projekt budowlany tom II – Projekt architektoniczno-budowlany II/4 – Most Piłsudskiego – Inwentaryzacja i gospodarka drzewostanem), do wycinki przewidziano 136 drzew, wymienionych w „Wykazie drzew przewidzianych do wycinki” (tab. 2 cyt. załącznika). Wycinka miała obejmować także usunięcie osobników klonu jesionolistnego w obrębie stwierdzonego płatu siedliska 91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródłiskowe, na powierzchni 15,02 ha (w promieniu 200 m od mostu). Działanie to stanowiło zaproponowany przez Inwestora sposób kompensacji przyrodniczej, w zamian za zniszczenie fragmentu ww. płatu siedliska 91E0 o powierzchni 0,2 ha, w związku z wycinką drzew kolidujących z przebudową mostu, który został uwzględniony w powyższej decyzji RDOŚ w Bydgoszczy (dowód 10). Wycinka ta realizowana miała być poza terenem inwestycji, w tym poza pasem drogowym i pasem tymczasowego zajęcia, określonymi w projekcie budowlanym, w obrębie sąsiadujących zbiorowisk leśnych. Wycinka osobników klonu jesionolistnego stanowi powszechnie stosowane działanie ochronne mające na celu przeciwdziałanie zarastaniu i przekształcaniu siedlisk łągowych przez ten obcy gatunek drzewa. W związku z powyższym, wycinki drzew i krzewów przeprowadzonej na podstawie ww. decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy oraz Wojewody Kujawsko-Pomorskiego, nie można uznać za szkodę w środowisku lub jej część, ponieważ została ona przeprowadzona na podstawie prawomocnych decyzji, które na to zezwalały. Zaszła zatem przesłanka wskazana w art. 6 pkt 11a tiret czwarte ustawy szkodowej.

Jednocześnie w obrębie ww. płatu siedliska 91E0 usunięte zostały także inne gatunki drzew niż klon jesionolistny, w tym typowe dla tego siedliska olsze czarne, wierzby i topole, których wycinka nie wynikała z dokumentacji zgromadzonej w ramach ww. procedury ocenowej. W wyniku przeprowadzonych przez tut. Urząd kontroli terenowych oszacowano, że wycinka drzew i krzewów została przeprowadzona na powierzchni ok. 2,9 ha (powierzchnia ta nie uwzględnia pasa drogowego i pasa tymczasowego zajęcia oraz usuwanych klonów jesionolistnych).

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2014 r. poz. 1713), ww. siedlisko przyrodnicze o kodzie 91E0 zostało uznane jako siedlisko przyrodnicze będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, które wymaga ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000. Zniszczony fragment siedliska przyrodniczego o kodzie 91E0 położony był poza granicami specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000.

W ramach wizji terenowych przeprowadzonych na ww. terenie przez pracowników Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Bydgoszczy w dniach 23 lutego oraz 4 i 22 marca 2022 r. (dowody 2-4) nie stwierdzono obecności gatunków objętych ochroną na terenie przeprowadzonej wycinki drzew i krzewów oraz w obrębie wyciętych drzew i krzewów, które pozostawały na miejscu wycinki (część wyciętych drzew i krzewów została wywieziona lub rozdrobniona).

Jednocześnie na podstawie dokumentacji (Karta informacyjna przedsięwzięcia wraz z uzupełnieniami) zgromadzonej w ramach prowadzonego pod sygnaturą WSS.420.303.2018.ADS postępowania administracyjnego dla inwestycji pn.: „Rozbudowa mostu drogowego im. J. Piłsudskiego” (dowód 10) stwierdzono, że przeprowadzona wycinka drzew i krzewów mogła wiązać się ze zniszczeniem 1 siedliska sroki *Pica pica*, 1 siedliska kowalika *Sitta europaea*, 1 siedliska piegży *Curruca curruca* (stwierdzonych w rejonie przeprowadzonej wycinki, ale poza drzewami przeznaczonymi do usunięcia w ramach ww. inwestycji). Wycinka natomiast nie spowodowała zniszczenia siedlisk jaszczurki żyworodnej i żaby trawnej, stwierdzonych na tym terenie.

Sroka, kowalik, piegża, jaszczurka żyworodna i żaba trawna objęte są ochroną na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. poz. 2183 z późn. zm.). W związku z powyższym ustalono, że bezpośrednie zagrożenie szkodą w środowisku mogło dotyczyć zniszczenia siedliska przyrodniczego 91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe, na powierzchni 2,9 ha oraz zniszczenia siedlisk 1 pary sroki, 1 pary kowalika, 1 pary piegży.

Kryteria oceny wystąpienia szkody w środowisku określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 lipca 2019 r. w sprawie kryteriów oceny wystąpienia szkody w środowisku (Dz. U. z 2019 r., poz. 1383). Zgodnie z § 2 ust. 1 ww. rozporządzenia, kryterium oceny wystąpienia szkody w środowisku w gatunku chronionym jest zmiana albo zmiany powodujące mierzalne skutki mające znaczący negatywny wpływ na osiągnięcie lub utrzymanie właściwego stanu ochrony tego gatunku: zniszczenie siedliska gatunku chronionego w całości lub w części oraz/lub pogorszenie stanu lub funkcji populacji gatunku chronionego, w tym polegające na: zmniejszeniu liczebności populacji gatunku, zmniejszeniu jej zagęszczenia, zmniejszeniu zajmowanej przez nią powierzchni lub pogorszeniu możliwości rozmnażania się lub zwiększeniu śmiertelności. Z kolei w myśl § 2 ust. 2 tego rozporządzenia, kryterium oceny wystąpienia szkody w środowisku w chronionym siedlisku przyrodniczym jest zmiana albo zmiany powodujące jeden albo więcej z następujących mierzalnych skutków mających znaczący negatywny wpływ na osiągnięcie lub utrzymanie właściwego stanu ochrony tych siedlisk: zniszczenie chronionego siedliska przyrodniczego w całości lub w części, pogorszenie stanu lub funkcji chronionego siedliska przyrodniczego, polegające na utracie części związanej z nim różnorodności biologicznej lub utracie lub pogorszeniu specyficznych cech jego struktury, lub pogorszeniu lub utracie realizacji jego funkcji ekosystemowych, lub pogorszenie stanu ochrony gatunków typowych dla chronionego siedliska przyrodniczego. Należy przy tym podkreślić, iż wskazane w ww. rozporządzeniu oddziaływanie odnosi się do populacji krajowych.

Zgodnie z art. 5 pkt 24 ww. ustawy o ochronie przyrody, właściwy stan ochrony gatunku oznacza sumę oddziaływań na gatunek, mogącą w dającej się przewidzieć przyszłości wpływać na rozmieszczenie i liczebność jego populacji na terenie kraju lub państw członkowskich Unii Europejskiej lub naturalnego zasięgu tego gatunku, przy której dane o dynamice liczebności populacji tego gatunku wskazują, że gatunek jest trwałym składnikiem właściwego dla niego siedliska, naturalny zasięg gatunku nie zmniejsza się ani nie ulegnie zmniejszeniu w dającej się przewidzieć przyszłości oraz odpowiednio duże siedlisko dla utrzymania się populacji tego gatunku istnieje i prawdopodobnie nadal będzie istniało. Natomiast zgodnie z art. 5 pkt 25

ustawy o ochronie przyrody właściwy stan ochrony siedliska przyrodniczego oznacza sumę oddziaływań na siedlisko przyrodnicze i jego typowe gatunki, mogącą w dającej się przewidzieć przyszłości wpływać na naturalne rozmieszczenie, strukturę, funkcje lub przeżycie jego typowych gatunków na terenie kraju lub państw członkowskich Unii Europejskiej lub naturalnego zasięgu tego siedliska, przy której naturalny zasięg siedliska przyrodniczego i obszary zajęte przez to siedlisko w obrębie jego zasięgu nie zmieniają się lub zwiększają się, struktura i funkcje, które są konieczne do długotrwałego utrzymania się siedliska, istnieją i prawdopodobnie nadal będą istniały oraz typowe dla tego siedliska gatunki znajdują się we właściwym stanie ochrony. Zgodnie z praktyką Unii Europejskiej potwierdzoną wyrokami Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (np. wyrok z dnia 9 grudnia 2004 r. w sprawie C-79/03) za szkodę mającą znaczący negatywny wpływ na osiągnięcie lub utrzymanie właściwego stanu ochrony gatunku należy uznać szkodę na poziomie co najmniej 1 % krajowej populacji danego gatunku. Powyższą metodę należy zastosować także w stosunku do siedlisk przyrodniczych.

Powierzchnia siedlisk 91E0 w regionie kontynentalnym, na podstawie opracowania: Cieśla A., Mionskowski M., Müller I., Perzanowska J., Korzeniak J., Gawryś R., Kolada A., Barańska A., Bielczyńska, A., Bociąg K., Fyałkowska K., Michałek M., Ochocka A., Opióła R., Pasztaleniec A., 2021. Stan ochrony siedlisk przyrodniczych w Polsce w latach 2013–2018. Biuletyn Monitoringu Przyrody 24/4. Biblioteka Monitoringu Środowiska GIOŚ, Warszawa, wynosi 1025 km² (102 500 ha). Na podstawie powyższych danych ustalono, że oddziaływanie mogło objąć maksymalnie 0,003 % krajowej powierzchni ww. siedliska. Podkreślić należy, że powierzchnia przedstawiona w przywołanym opracowaniu dotyczy tylko obszarów Natura 2000. W związku z powyższym nie zostało spełnione kryterium 1 % populacji krajowej, a co za tym idzie nie doszło do znaczącego negatywnego wpływu na osiągnięcie lub utrzymanie właściwego stanu ochrony tych gatunków.

Liczebność krajowej populacji ww. gatunków ptaków, na podstawie opracowania: Chodkiewicz T., Chylarecki P., Sikora A., Wardecki Ł., Bobrek R., Neubauer G., Marchowski D., Dmoch A., Kuczyński L. 2019. Raport z wdrażania art. 12 Dyrektywy Ptasiej w Polsce w latach 2013-2018: stan, zmiany, zagrożenia. Biuletyn Monitoringu Przyrody 20: 1–80, wynosi: sroka – 390 – 441 tys. par, piegża – 720 – 821 tys. par, kowalik – 479 – 569 tys. par. Nawet w przypadku uwzględnienia, że doszło do zniszczenia siedlisk ww. gatunków ptaków we wskazanych liczebnościach, ustalono, że oddziaływanie mogło objąć maksymalnie mniej niż 0,001 % populacji krajowych poszczególnych gatunków. W związku z powyższym nie zostało spełnione kryterium 1 % populacji krajowej, a co za tym idzie nie doszło do znaczącego negatywnego wpływu na osiągnięcie lub utrzymanie właściwego stanu ochrony tych gatunków.

Reasumując, skala oddziaływania przeprowadzonej wycinki na chronione gatunki oraz siedliska przyrodnicze była znacznie mniejsza niż 1 % populacji krajowych poszczególnych gatunków oraz krajowej powierzchni siedliska, w związku z czym w omawianej sytuacji należy stwierdzić, że nie doszło do szkody w środowisku, o której mowa w ustawie o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie oraz cytowanym Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 22 lipca 2019 r. w sprawie kryteriów oceny wystąpienia szkody w środowisku.

Należy przy tym podkreślić, że mimo iż teren, na którym przeprowadzono wycinkę położony jest w większości w granicach obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Wisły PLB040003

i do wyliczeń przyjęto powierzchnię siedlisk 91E0 w granicach obszarów Natura 2000, to postępowanie prowadzone na podstawie ustawy o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie, odnosi się do gatunków i siedlisk przyrodniczych w skali całego kraju, a nie obszaru Natura 2000.

W stosunku do obszarów Natura 2000 obowiązują uwarunkowania wynikające w szczególności z art. 33 ww. Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w tym zakaz podejmowania działań mogących osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami. Jednocześnie na podstawie dokumentacji zgromadzonej w ramach prowadzonego postępowania administracyjnego dla inwestycji pn.: „Rozbudowa mostu drogowego im. J. Piłsudskiego” (dowód 10), nie stwierdzono występowania na terenie przeprowadzonych prac siedlisk gatunków ptaków będących przedmiotami ochrony ww. obszaru Natura 2000.

Na podstawie powyższych ustaleń, stwierdzono, że przeprowadzona wycinka drzew i krzewów nie wpłynęła znacząco negatywnie na obszar Natura 2000 Dolina Dolnej Wisły PLB040003, w tym jego cele działań ochronnych określone w zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 31 marca 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Wisły PLB040003.

Jednocześnie dostrzegając zaistniałe zmiany w środowisku powstałe w wyniku przeprowadzonej wycinki drzew i krzewów w rejonie mostu im. J. Piłsudskiego w Toruniu, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy ustalił z Miejskim Zarządem Dróg w Toruniu konieczność podjęcia poniższych działań, których celem będzie dążenie do odtworzenia powstałych strat środowiskowych (dowód 9):

1. Montaż 25 skrzynek dla ptaków (5 szt. typu A, 10 szt. typu B, 10 szt. typu D) oraz 10 schronów dla nietoperzy, zgodnie z poniższymi warunkami:
 - skrzynki i schrony zostaną zamontowane w rejonie inwestycji pod nadzorem ornitologa i chiropterologa, którzy ustalą dokładne lokalizacje,
 - skrzynki lęgowe będą miały otwieraną przednią ściankę, aby umożliwić czyszczenie ich wnętrza,
 - skrzynki lęgowe będą wykonane solidnie i szczelnie z trocinobetonu lub desek drewnianych grubości 2-4 cm zabezpieczonych przed deprecjacją drewna impregnatem nieszkodliwym dla ptaków, a zadaszenie skrzynek drewnianych będzie pokryte blachą lub papą,
 - skrzynki i schrony będą wieszane w miejscach, gdzie nie będą narażone na silne nagrzewanie przez słońce,
 - skuteczność i trwałość skrzynek i schronów zostanie zapewniona przez okres co najmniej 15 lat od ich zamontowania, w szczególności poprzez czyszczenie zamontowanych skrzynek nie rzadziej niż co 2 lata w okresie pomiędzy 15 października a 28 lutego oraz utrzymanie we właściwym stanie technicznym,

- zapewniającym możliwość zasiedlenia skrzynek przez ptaki oraz schronów przez nietoperze,
- optymalne wymiary skrzynki lęgowej typu A wynoszą: wysokość przedniej ścianki – 27 cm, wysokość tylnej ścianki – 30 cm, wewnętrzny wymiar dna – 15 x 15 cm; otwór wlotowy powinien być umieszczony na wysokości 19-21 cm od dna skrzynki i mieć średnicę 3,3 cm,
 - optymalne wymiary skrzynki lęgowej typu B wynoszą: wysokość przedniej ścianki – 38 cm, wysokość tylnej ścianki – 40 cm, wewnętrzny wymiar dna – 15 x 15 cm; otwór wlotowy powinien być umieszczony na wysokości 24-26 cm od dna skrzynki i mieć średnicę 4,7 cm,
 - optymalne wymiary skrzynki lęgowej typu D wynoszą: wewnętrzny wymiar dna – 17 x 17 cm, głębokość od wlotu do dna od wewnątrz – 27 cm, średnica otworu wlotowego – 85 mm,
 - optymalne wymiary schronu dla nietoperzy wynoszą: 40 cm wysokości, 24 cm szerokości, 9 cm głębokości, 2 cm szerokości szczeliny wlotowej, chropowata powierzchnia wewnętrzna.
2. Nasadzenie na terenach leśnych (powierzchnia co najmniej 2 500 m²) oraz terenach różnych – zgodnie z ewidencją gruntów (powierzchnia co najmniej 3 000 m²) drzew z gatunków właściwych dla siedliska 91E0 (w tym topola czarna, topola biała, wierzba biała, wierzba krucha). Prowadzone będą także regularne prace pielęgnacyjne, monitoring udatności wykonanych nasadzeń oraz w przypadku takiej konieczności nasadzenia uzupełniające.
 3. Odtworzenie łąk na gruntach oznaczonych w ewidencji gruntów jako łąki (powierzchnia ok 1,2 ha), na których wykonane zostaną nasadzenia kęp krzewów (gatunki rodzime) urozmaicających siedlisko.
 4. Ustawione zostaną tablice informacyjne dotyczące m.in. gatunków ptaków i ich siedlisk, będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Wisły, siedlisk lęgowych, w tym siedliska 91E0, siedlisk łąkowych.

W analizowanym przypadku uznano, że usunięcie osobników klonu jesionolistnego w obrębie stwierdzonego płatu siedliska 91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe, na powierzchni 15,02 ha (w promieniu 200 m od mostu), stanowiło zaproponowany przez Inwestora sposób kompensacji przyrodniczej, usankcjonowany Decyzją Nr 20/2019 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 1 marca 2019 r., znak: WOO.420.303.2018.ADS.9 oraz Decyzją Wojewody Kujawsko-Pomorskiego nr 1/2020 o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej z dnia 29 stycznia 2020 r., znak: WIR.V.7820.26.2019.JB. Z kolei usunięcie w obrębie płatu siedliska 91E0 innych gatunków drzew niż klon jesionolistny, w tym typowych dla tego siedliska olszy czarnych, wierzb i topól, których wycinka nie wynikała z ww. decyzji, nie wpłynęło znacząco negatywnie na chronione gatunki oraz siedliska przyrodnicze. Skala oddziaływania była znacznie mniejsza niż 1 % populacji krajowych poszczególnych gatunków (tj. sroki, kowalika i piegży) oraz maksymalnie 0,003 % krajowej powierzchni siedliska 91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe.

Tym samym stwierdzono, że na skutek wycinki drzew na działkach nr ew. 134/1, 134/2, 136/1, 136/2 obręb 64 oraz 12, 13, 14, 15/1, 15/2, 15/3, 16/1, 16/2, 16/3 i 18 obręb 65 w Toruniu (w okolicach „Starego Mostu” na Kępie Bazarowej), nie doszło do szkody w środowisku w gatunkach chronionych i chronionych siedliskach przyrodniczych, o której mowa w ww. ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie. Natomiast działania innych Organów (tj. Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego, Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska, Prokuratury Rejonowej i Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego), wykraczają poza ramy niniejszego postępowania.

W myśl art. 105 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego: „Gdy postępowanie z jakiegokolwiek przyczyny stało się bezprzedmiotowe w całości albo w części, organ administracji publicznej wydaje decyzję o umorzeniu postępowania odpowiednio w całości albo w części. W świetle powyższego uznano, że nie zaistniała szkoda w środowisku w gatunkach chronionych lub chronionych siedliskach przyrodniczych w rozumieniu przepisów ww. ustawy szkodowej.

W związku z powyższym orzeczono jak w sentencji.

Pouczenie

Od niniejszej decyzji służy stronom odwołanie do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska za pośrednictwem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji.

W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania. Z dniem doręczenia Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Bydgoszczy oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna. Po uzyskaniu zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania, na żądanie strony, decyzji zostanie nadana klauzula ostateczności.

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W BYDGOSZCZY

Szymon Kosmański

Otrzymują:

1. Miejski Zarząd Dróg, ul. Grudziądzka 159, 87-100 Toruń
2. Prezydent Miasta Torunia, Wały Generała Władysława Sikorskiego 8, 87-100 Toruń
3. aa

Sprawę prowadzi: Beata Wołoszynowska, tel.: 52 50 65 666 wew. 6042, e-mail: beata.woloszynowska.bydgoszcz@rdos.gov.pl